

Tirant lo Blanc

Índex

Índex Pàg. 1

Marc històric Pàg. 2

Autoria Pàg. 2

Gènere Pàg. 3

Argumet Pàg. 4

Temes principals Pàg. 4

Caracterització dels personatges Pàg. 5

Realitat i fantasia al Tirant Pàg. 6

Resum de quatre capítols significatius Pàg. 7

Opinió personal Pàg. 8

Bibliografia Pàg. 9

Marc històric

Al segle XV, les principals ciutats catalanes creixen i viuen un temps de prosperitat. En aquest àmbit ciutadà, van sorgint nuclis importants d'un públic culte desitjós de coneixer aquelles obres que li han de permetre d'orientar-se en una vida que ja no és, solament, una lluita continuada per la subsistència física.

Aquest fet explica l'augment notable de la producció o de la traducció d'obres de caràcter històric, jurídic i científic. Des d'un punt de vista literari, les obres de més vàlua són, probablement, les de tipus religiós, pensades amb instruments de difusió dels principis de la doctrina cristiana.

Autoria

L'autor de Tirant lo Blanc és Joanot Martorell. Aquest va néixer a Gandia l'any 1414 fill d'una família de mitjana noblesa. Va estar emparentat amb el poeta Ausiàs March, amb qui no va mantenir bones relacions.

Com a cavaller que era, va viure tot un any a Anglaterra preparant un duel que mai no es va celebrar. Durant aquest temps, va poder conèixer una sèrie de relats anglesos que van el inspirar per escriure els primers capítols de la seva novel·la.

Es creu que Martorell va morir cap al 1468 i l'obra, que va començar a escriure vuit anys abans de la seva mort, no va ser editada fins el 1490.

Això va comportar la intervenció d'un altre escriptor, Martí Joan de Galba, que també va morir abans de la data de la publicació, i que va retocar els episodis finals i va fer la titulació i la divisió de la obra.

Gènere

La novel·la cavalleresca apareix en un moment en què la vida real està plena de cavallers i, com que vol reproduir la realitat, es preocupa sobretot per ser versemblant, és a dir, per ser creïble a qualsevol persona que llegeixi (o escolti com llegeixen) un llibre d'aquest tipus.

És per això que la novel·la cavalleresca tindrà una sèrie de característiques que la distingiran notablement dels llibres de cavalleries escrits fins aleshores (com els castellans *Amadís de Gaula* o el cicle dels *Palmerines*):

- Els herois tenen virtuts i capacitats normals, exemptes d'elements inexplicables (per exemple, un cavaller mai no lluitarà tot sol contra cent i necessitarà temps per curar-se de les ferides produïdes en els combats).
- Els escenaris on passen els esdeveniments són reals també, són terres conegudes pels lectors (les històries no passen en països exòtics i allunyats geogràficament).
- El temps narratiu és proper a qui llegeix (les novel·les no estan ambientades segles enrere).
- Hi apareixen personatges reals, que tothom coneix o pot identificar.
- Hi ha episodis històrics (batalles) que tothom pot recordar, com per exemple la caiguda de Constantinoble en mans dels turcs, que es va produir el 29 de maig de 1453. O el setge de l'illa de Rodos per les forces egípcies, que va tenir lloc del 10 d'agost al 13 de setembre de 1444.
- No hi ha elements meravellosos ni fantàstics, que donarien un to irreal a la ficció.

El fet que les novel·les cavalleresques vulguin assemblar-se a la realitat les farà elogiades. Miguel de Cervantes, fa una crítica als llibres de cavalleries en el *Quijote*, on, en canvi, escriu lloances del *Tirant lo Blanc*.

Argument

A la primera part de l'obra, Tirant viatja a Anglaterra per assistir a unes festes i ser armat cavaller. Visita el comte Guillem de Varoic, el qual, retirat de les armes, viu com un ermità, i és alliçonat per aquest en l'art de cavalleria.

En la segona i tercera part, les gestes de Tirant tenen lloc a la Mediterrània, Tirant té èxit lluitant contra els infidels, i l'emperador de Constantinoble el crida al seu costat. Allí, Tirant coneix Carmesina i ambdós s'enamoren.

La quarta part es situa al nord d'Àfrica (on hi arriba després d'un naufragi), i converteix al cristianisme molts sarraïns, que l'acompanyen de retorn a Constantinoble.

A la cinquena part, es produeix el retrobament i posterior casament amb Carmesina. Tirant emmalalteix i mor, pel que la princesa, terriblement adolorida, mor també.

Temes principals

Dos són els temes principals de l'obra:

El primer és l'honor cavalleresc i les batalles que Tirant té amb els turcs, els genovesos i els moros.

El segon és l'amor, que es reflecteix en el seu romanç amb Carmesina.

Caracterització dels personatges

Tirant lo Blanc: és el personatge principal de la novel·la, i evoluciona desde ser un home normal i corrent fins

a arribar a ser un gran cavaller amb el seu propi exercit. Està plenament enamorat de Carmesina, devant de la qual es mostra més tímid.

Carmesina: és la enamorada de Tirant, al qual coneix quan aquest està defenent l'Imperi Grec del que és la princesa. Es casa amb ell, amb qui perd la seua virginidad, tema pel que estava obsesionada.

Diafebus: cosí de Tirant, és com el narrador de l'història, i és el que conta les gestes del seu cosí, a qui es plenament fidel. Es casa amb la filla del duc de Macedònia, Estefania .

Guillem de Varoic: es un valent i honrat cavaller que es va retirar de les armes per fer-se ermità, feient creure a la seva dona que ha mort. Així coneix a Tirant, i escolta la historia que li conta Diafebus de quan Tirant es armat cavaller.

Hipòlit: és l'escuder i nebot de Tirant, i es casa amb la Emperatriu, pel que hereda l'imperi de Bizanci. Quan ella mor, es casa amb la fia del Rei d'Anglaterra, amb qui te cinc fills.

Emperatriu: és la dona de l'Emperador, encara que aquesta s'enamora d'Hipòlot, l'és infidel i marxa amb ell.

Plaerdemavida: és una doncella de la princesa Carmesina, que ajuda a aquesta i a Tirant a estar junts.

Realitat i fantasia al Tirant lo Blanc

Tirant lo Blanc, indtrodueix la versemblançauna en la narració de les seves aventures: es produeixen en llocs i temps reals, pròxims als seus; els personatges adquireixen mesura humana, no son de ficció; i se'ns mostra la seva vida.

La novel·la reflecteix els usos i costums cavallerescos de la seva època, tractats amb seriositat i respecte.

Les històries que es narren al *Tirant*, normalment son reals, com quan Tirant participa en l'alliberament de l'illa de Rodes, assetjada pels moros i els genovesos, fet que s'havia esdevingut realment al 1444; i també n'hi ha d'altres que, si no varen passar realment, podrien haver passat: la cerimònia en que Tirant és fet cavaller, les justes i els tornejos, les festes del casament del rei d'Anglaterra...

Ademés, els fets narrats tenen lloc a ciutats i països coneguts per els contemporanis de la novel·la: França, Anglaterra, Constantinoble, el nord d'Àfrica...

Però com *Tirant lo Blanc* és una novel·la, també hi ha episodis inversemblants, ficticis, com la conversió de milers de musulmans al cristianisme, o l'aparició del Rei Artús, personatge literari.

Resum de quatre capítols significatius

Tirant i l'ermità

El rei d'Anglaterra va convocar cort general i grans exercicis d'armes com a oci per a celebrar el seu matrimoni. Un gentil home, que anva en la companyia d'un senyor de llinatge antic, natural de Bretanya, de camí a Londres, es va extraviar i va anar a parar al bell paratge on vivia l'ermità Guillem de Varoic. El jove es va donar a conèixer com Tirant lo Blanc. Conversant, Tirant li va demanar que li instruís en tot allò que havia de saber el que vol ser cavaller, i Guillem va decidir donar-li doctrina a canvi de que un cop acabades les festes tornès a visitar-lo per explicar-li les festes i gales que s'hi havien fet.

Els turcs invaeixen l'Imperi

A l'illa de Sicília, Tirant va rebre una carta de l'Emperador de Consantinoble, en la que li demanava que anés a ajudar-lo per aturar l'amenaça turca.

Quan Tirant va arribar a Constantinoble i després d'acceptar el títol de Capità Major de l'imperi grec, va anar a fer reverència a la infanta, Carmesina, de la qual es va enamorar numés de vorer-la.

Desafiament del rei d'Egipte

El rei d'Egipte manà cridar a Tirant mitjançant una carta, en la que deia que el desafiava a un combat i el acusava de no tenir honor.

Quan aquest la va llegir, li respongué amb una altra carta dient-li que acceptava la batalla.

El duc de Macedònia, envejós, va intentar posar a tots en contra de Tirant, cosa que no va aconseguir.

Mort de Tirant

A Adrianòpolis, Tirant agafa una pulmonia i veu venir la seva mort. Abans, es confesa i fa testament a favor d'Hipòlit i escriu una carta a Carmesina. Mor de camí a Constantinoble, on desitjava anar per veure la seva enamorada per última vegada. L'Emperador, trist i plorós, no va poder resistir veure la seva filla en aquell estat i va morir. Carmesina, en veure la mort del seu marit i abocada sobre el cadáver, amb l'ànima adolorida sent que també ha arribat la seva última hora. Així, confesa públicament els seus pecats i fa testament a favor de la seva mare. Finalment, Carmesina mor sobre el cos de Tirant.

Opinió personal

Tirant lo Blanc, per una banda m'ha agradat, ja que es interessat llegir llibres de cavalleria, cosa que no havia experimentat mai, i també perquè Tirant es diferent als típics herois ficticis, i és una novel·la de caire realista.

L'únic problema, és que no estic acostumada a llegir amb català, sino amb castella, i mai arribu a saborejar ben bé el contingut del llibre, pel que de vegades se m'ha arribat a fer pessat, i he tengut que deixar de llegir i continuar al dia següent.

En conclusió, Tirant lo Blanc el considero un llibre més dels que m'he llegit, sense destacar-lo com uns dels millors.

Bibliografia

- MARTORELL, JOANOT: Tirant lo Blanc, Ed. Jordi Tiñena, Barcelona, Laertes, 2000, 22º Ed.
- Llengua i Literatura Gresol 7, Barcelona, Vicens Vives, 1997.
- El discurs literari, Barcelona, Santillana, 1998.